Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше – спати, спати,
І спати на волі,
І заснути навік-віки,
І сліду не кинуть
Ніякого, однаково,
Чи жив, чи загинув!
Тарас ШЕВЧЕНКО

№ 24 (387)
14 червня 2012 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

СЕСІЇ РАД

НА ПУЛЬСІ ЖИТТЯ КРАЮ

Відбулася 15-та сесія обласної ради шостого демократичного скликання. Спершу оголосили і взяли до виконання депутатські запити. Після цього депутати розглянули питання, як виконуються рішення обласної ради про попередні депутатські запити. На запрошення депутатів нарешті до сесійної зали прийшов обласний прокурор Олександр Каліфіцький як доповідач з питання про стан законності в області, боротьби зі злочинністю, охорони громадського порядку та результатів діяльності прокуратури на території області за 2011 рік. Він відповів на запитання депутатів. За підсумками обговорення, інформацію взяли до відома. На сесії розглянули 45 питань із різних сфер життя області.

АКЦІЇ

ЗВЕРНЕННЯ НА ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Ми, депутати Івано-Франківської обласної ради, висловлюємо глибоке обурення і несприйняття провокаційних намірів Партії реґіонів, яка законопроектом Ківалова–Колєсніченка «Про засади державної мовної політики» фактично намагається впровадити в Україні другу державну мову – російську, звузити сферу вживання мови української як державної, порушити громадянський спокій у суспільстві, посіяти міжнаціональну ворожнечу.

Таке намагання, облудно прикрите фальшивою турботою про міноритарні мови, є нічим іншим як проявом україножерства, що своїм цинізмом перевершує діяння навіть російського царату. Цьому немає і не може бути жодного виправдання.

П'ята колона безкарно почувається в парламенті та, діючи за вказівкою Кремля, дестабілізує внутрішню ситуацію в країні, погіршує імідж держави напередодні «Євро-2012», завдає непоправної шкоди утвердженню України як незалежної держави.

Українська влада вже має гіркий досвід, коли, йдучи на поводу проросійського лобі, буцімто за зниження ціни на газ, продовжила на 25 років перебування на своїй території російського Чорноморського флоту, а як наслідок – платить за енергоносії найбільшу в Європі ціну. Цей непосильний тягар перекладений на плечі простих громадян, які відчувають себе ошуканими й обманутими.

Перманентними стали «молочні» й «сирні» війни.

Постійними є утиски українців, які проживають у Росії: так, закрили цілу низку українських організацій, сплюндрували бібліотеку, немає ані українського радіо, ані телебачення, ані шкіл.

На цьому тлі законопроект Ківалова–Колєсніченка виглядає зухвало-нахабною спробою яничарів змусити українців навіть у своїй державі впровадити мову північного сусіда.

Законопроект Ківалова–Колєсніченка порушує Конституцію України.

Він неприйнятний і з точки зору міжнародного права, на що вказує Венеціанська комісія.

Вважаємо, що його ухвалення було б злочином проти української нації і звертаємося до народних депутатів України із закликом не голосувати за подани законопроект.

Окремо звертаємося до депутатів-галичан: не накликайте на себе прокльону нації, не ганьбіть себе і своїх потомків, не ставайте зрадниками материнської мови і рідного народу!

Закликаємо Президента України В. Януковича, Голову Верховної Ради України В. Литвина, усіх відповідальних представників влади зупинити антиукраїнський наступ, організатори якого у передвиборчому запалі, намагаючись активізувати розчарований електорат півдня і сходу України, забули: хто сіє вітер, збирає бурю.

Заявляємо, що з усією рішучістю готові стати на захист єдиної державної української мови як невід'ємної частини суверенітету Української держави та своїх, ґарантованих Конституцією, прав і свобод.

Ухвалили на 14-ій сесії
Івано-Франківської обласної ради
шостого демократичного скликання
5 червня 2012 року

СТАНЕМ ЯК ОДИН!

У день роботи 15-ої сесії обласної ради перед «білим будинком» зібралися депутати місцевих рад і чимало небайдужих до долі української мови. «Ми зібралися тут, аби продемонструвати цій владі, що мовою торгувати не можна… – звернувся до людей депутат обласної ради Василь Попович. – І недарма стоїмо біля стін облдержадміністрації, адже її керівники та керовані ними фракції Партії реґіонів, «Відродження» та інші не їхали до Верховної Ради, щоб захистити українську мову». Пікетувальники підтримали його вигуками «Ганьба!».

Після початку сесії обласної ради депутати на чолі з головою облради Олександром Сичем вийшли до громади. О. Сич поінформував пікетувальників про позачергову сесію облради на захист української мови, що відбулася 5 червня під стінами Верховної Ради в Києві. «Івано-Франківська обласна рада 95 відсотків рішень ухвалює з питань, що стосуються соціально-економічного розвитку нашого краю. Але коли йдеться про проблемні моменти розвитку нашої держави, як сьогодні, ми принципово будемо стояти на захисті цих інтересів. Вважаю, що місцеве самоврядування, зокрема в Західній Україні, є чи не єдиним форпостом у захисті нашого права будувати українську, національну, правову, соціальну державу. Чому у нас забирають право розмовляти українською мовою? Мову, як і маму, не вибирають. Це – доля… і той, хто ставить під сумнів, треба чи не треба захищати мамину мову, є зрадником не те що такої субстанції, як нація, а власної мами», – наголосив голова облради.

Заступник голови облради Василь Гладій нагадав, що всі ініціатори і ті, хто голосував за мовний законопроект у першому читанні, мають знати, що коли прийде на це час, відповідатимуть перед справжнім українським судом, перед українським народом…

Взявши слово, М. Вишиванюк, якого мітинґ зустрів вигуками «Ганьба!», дав слово, що облдержадміністрація і всі райдержадміністрації підтримують позицію протестувальників і рішення обласної ради. І запевнив, що він як голова облдержадміністрації докладе максимум зусиль, щоб цей законопроект не був ухвалений.

Представник партії «Фронт змін» Володимир Шкварилюк емоційно сказав: «Україна дуже хвора, бо має таку хворобу, як Партія реґіонів… Але поставити хрест на Українській державі їм не вдасться…»

Про політичну ситуацію в державі й проблеми української мови говорили депутати – лауреат Шевченківської премії Степан Пушик, Олександр Левицький, Ольга Бабій, Роман Чернега, Ярослав Єфімчук та інші. Одноголосно ухвалили звернення до Голови ВРУ і Президента України з вимогою неприйняття законопроекту «Про засади мовної політики». Інакше Верховна Рада має бути розпущена.

А депутат облради Сергій Адамович зі старою валізою, на якій було написано: «Вокзал–Росія», почав збирати гроші для реґіоналів Ігоря Зварича і Володимира Личука, які проголосували за антиукраїнський законопроект, на дорогу «додому».

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!
Триває передплата на газету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».
Передплатний індекс – 91083.
ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 4,28 грн., на три місяці – 12,24 грн.,
на півроку – 22,83 грн., на рік – 44,46 грн.

ДІЯ

УВЕСЬ СПЕКТР ПРОБЛЕМ

Як уже повідомляла «Галицька Просвіта», відбулося спільне засідання Ради і Правління Івано-Франківського ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка. Його учасники обговорили ряд важливих і актуальних питань життя організації і суспільно-політичної ситуації в державі.

Обговорюючи політичну ситуацію в Україні, голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка **Степан Волковецький** охарактеризував її як критичну щодо української національної ідеї та української держави, розповів про участь «Просвіти» у Форумі української громадськості у Львові. В Україні зареєстровано майже сорок тисяч громадських організацій, тому голос української громадськості, яка є основою громадянського демократичного суспільства, повинен бути почутий усіма. Форум у Львові досягнув своєї мети. Він буде як постійно діюча ініціатива. Маємо тепер створити координаційні ради в кожній області, в тому числі Івано-Франківській. Форум у Львові ухвалив звернення до влади й громадськості. С. Волковецький оприлюднив їхній зміст і запропонував підтримати.

Член Ради **Ольга Бабій** передала тривогу всіх депутатів Івано-Франківської обласної та міської рад, що взяли участь у надзвичайному виїзному засіданні 5 червня під стінами Верховної Ради у Києві, де були присутні також члени ради ОО ВУТ «Просвіта» Д. Захарук і В. Глаголюк. Верховна Рада відгородилася високим парканом і тисячами «ОМОНу». Це не Верховна Рада – а верховна зрада, наголосила вона. На жаль, кожна наступна Верховна Рада є гіршою від попередньої. Ухвалений у першому читанні проект закону Ківалова–Колесниченка унеможливлює функціонування державної української мови. За реґіоналізацією мови наступає федералізація України. Незрозумілі дії опозиції: якщо мали витягти 30 карток, то чому цього не зробили? Опозиція демонструє свою яловість. Але треба діяти. Єдина надія на молодь, але вона має бути радикальнішою. Нам необхідна перемога!

(Чит. стор. 2)

ВЛАДА ПРОТИ НАРОДУ

«Верховна Зрада України поставила державу на межу міжнаціонального конфлікту, ухваливши у першому читанні законопроект «Про засади державної мовної політики», – йдеться у зверненні просвітян, громадських та політичних організацій Запорізького краю. Вони нагадали владі слова Тараса: «Схаменіться, будьте люди, бо лихо вам буде…»

ЛИХИМ ЛИХО БУДЕ!..

А в цей день у Запоріжжі антиукраїнська влада виступила проти народу і діяла «по беспределу», грубо порушуючи статті 3, 21, 28, 34, 39 Конституції України. Вона руками міліції розправилася з найгуманнішою організацією – товариством «Просвіта».

Просвітяни на Жовтневій площі міста (біля облдержадміністрації) виставили аґітаційний намет для розповсюдження заяви Центрального правління ВУТ «Просвіта» щодо законопроекту «Про засади державної мовної політики». Відповідно, згідно статті 39 Конституції України та чинного законодавства, заздалегідь повідомивши міську владу і безпосередньо начальника відділу внутрішньої політики міської ради, який особисто завізував повідомлення про встановлення інформаційного намету, встановили намет. До нього підходили люди, ставали поруч, дехто прийшов зі своїми плакатами на захист української мови. Розпочався збір підписів про недопущення погіршення сфери використання державної мови.

Та дуже скоро до намету підійшли близько десяти міліціянтів на чолі з полковником Долинним і з невідомою особою, яка представилася працівником відділу внутрішньої політики міської ради (на прохання показати своє посвідчення невідомий не відреаґував). Він не визнав копію дозволу на проведення акції дійсною і міліціянти примусили розійтися. Однак голова ОО ВУТ «Просвіта» Олег Ткаченко відмовився виконувати протизаконні безпідставні розпорядження міліціянтів і закликав присутніх мати гідність, сміливість і залишатися на площі. Після цього міліціонери заарештували голову Запорізької «Просвіти» Олега Ткаченка. Арештувала також як шкідливі всі до одного примірники заяви Центрального правління «Просвіти» з мовного питання. Люди не дали міліції конфіскувати інформаційний просвітянський намет і всі як один залишилися на місці, відмовившись виконувати розпорядження антиукраїнської влади.

Через кілька годин до відділку був доставлений арештований голова молодіжної організації «Небо», яка мала заявку на пікет з мовного питання, Ігор Артюшенко. А серед людей упівголосу почалися розмови: «ми одягли вишиванки, зі щирим серцем, відкриті до всіх добрих людей, а вони…» «раз вже й «Просвіті» не дають вільно відстоювати мову та культуру, мабуть, прийшов час міняти вишиванки на камуфляж…»

«Влада «закручує гайки», влада до краю загострює політичну ситуацію в державі. На що вони розраховують? На що сподіваються? Українці вибухнуть і знесуть всю цю «погань», – ідеться в документі. Українська нація знайде кожного прислужника й фарисея і покарає, і відбере все вкрадене, і доведе свою силу, і встановить справедливість у вільній Українській Державі.

Просвітяни закликають не бути байдужими, творити навколо себе рідний, український, світ – заради себе, своїх батьків і дітей, заради України. Творити в Україні українську владу заради майбутнього Батьківщини.

АГІЙ!

ІНТЕРЕС ПЕРЕСІЧНОГО УКРАЇНЦЯ

В принципі, пересічного українця ніхто не бачив. Він таке собі дитя-байстрюк. Батьки його умовні, бо народили на світ пересічного українця можновладці й ті, хто тій владі потурають. Народили на світ Божий для зручності одурювати решту української людності. Бо вважається, що, посилаючись на пересічного українця, можна пробачити владі всі тяжкі гріхи. Зарплата в країні – маленька. Та ні – пересічний українець отримує стільки-то і стільки. На життя пересічному українцеві вистачає. Медичне обслуговування в Україні пасудне і не зрозуміло, чи платне воно, чи ні. Та ні – виявляється, пересічний українець може розраховувати на стільки-то ліжкомісць у найближчому шпиталі й запломбувати в рік, наприклад, аж три зуби безкоштовно. І таке інше, і тому подібне...

В принципі, доля пересічного українця мало кого в цій країні обходить. Згадують лише тоді, коли треба виправдатися за середньовічні стандарти життя в країні під назвою Україна. А ще – напередодні виборів. О, тут пересічний українець – герой! Як його люблять згадувати всі без винятку кандидати в народні депутати... Часом і сльозу вичавлюють. Бо всі вони без винятку хочуть зробити життя пересічного українця в шоколаді.

Слухаєш, буває, такого обіцяльника і гадаєш: Господи, до чого ж таки щасливий пересічний українець! Мабуть, щасливіший від пересічного німця, італійця або й американця. Але минають вибори і розумієш, що того ж таки пересічного українця вкотре ошукали, просто обдурили.

Хоч таких знедолених, як пересічний українець, у державі, мабуть, відсотків дев'яносто, коли не більше. Посилаються на пересічного українця часто. А ось слухати не люблять, навіть іґнорують. І все-таки є зоряний час і для пересічного українця. Він – уже не за горами. У жовтні поточного року, коли будуть вибори до Верховної Ради України. І тут треба виявити свідомість і мати клепку в голові. Щоб не було так, як у розмові двох кумів Петра та Івана:

– На вибори не піду! Однак нічого путнього з жодним не буде! – каже зухвало Петро.

Іван Петра розуміє. Адже – майже рідня. Так само – пересічний українець. Але взяв кум кума за пошерхлу від роботи руку:

– Петре, ти ж не дурний! Ну, не підеш ти на вибори, і кому зле зробиш?! Украдуть твій голос, ґарантовано вкрадуть. Вони заводи й фабрики по кишенях розіпхали. А тут якись виборчий голос Петра Мацюцьки. Незчуєшся, як привласнять для якогось сановитого брехуна і злодія.

Мацюцька у відповідь роздратовано:

– А що з того, коли й піду?! Голосувати, я ж тобі вже говорив, все одно нема за кого. Той – бандит, той – злодій, а той – якийсь миршавий просто заради забавки у народні депутати преться. То навіщо підбори лише псувати?..

– Та ні, Петре, воно, може, й у чомусь твоя правда. Але виходу в нас немає. Голосувати таки треба. А за кого: про це давай іншим разом погомонимо. Може, і за чаркою, але ж не тут, під під'їздом...

Що ж, дякувати Богу, що є серед пересічних українців такі, як кум Іван. Котрий не лише сам піде голосувати за правду, а ще й підкаже своєму друзяці – кумові, як зробити правильний вибір. Бо на цьогорічних виборах до Верховної Ради України найперше будуть змагатися ті, хто все-таки хоче подбати про пересічного українця, з тими кому на нього просто начхати.... Отож пам'ятайте: **Беріть до рук бюлетень, щоб не брати зброю**!

Омелян ТЯМУЩИЙ
(за матеріалами Інтернету)

ДІЯ

УВЕСЬ СПЕКТР ПРОБЛЕМ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

Василь Глаголюк і **Дмитро Захарук** розповіли, що до людей, які прибули до Києва, була застосована сила. Ми повинні дати оцінку цим подіям, мають відбутися віча в кожному районі, селі. Слід підготувати звернення, де згадати зрадників – Зварича і Личука, організувати пікети біля будинків, де проживають ці особи. Звернутися до Президента з вимогою припинити антиукраїнські дії ворогів нації у парламенті, а також підготувати звернення до міліції та правоохоронців. Але те, що сталося, має і свій позитив: може, національно-демократичні сили нарешті консолідуються. Треба надолужувати згаяне, зайнятися розробкою ідеології Української Держави.

Богдан Борович засудив дії влади й висловив думку, що обласна державна адміністрація – це посібники антиукраїнської центральної влади. Слід звернутися до громадськості не голосувати за представників Партії реґіонів і тих депутатів від області, які підтримали ухвалення проекту Ківалова–Колесниченка. Учасники дискусії **Євген Романишин, Ігор Куравський** та **Орест Чайківський** запропонували розробити перед виборами листівку-звернення й доручити просвітянським осередкам розповсюдити її в кожному селі. А також – розробити вимоги до кандидатів у депутати Верховної Ради щодо виконання вимог виборців. Зокрема, що стосується законів про ринок землі, державність української мови і інше.

Учасники засідання підтримали рішення Форуму української громадськості у Львові й закликали просвітян включитися в акції протесту щодо антинародної, антиукраїнської політики влади у всіх сферах діяльності суспільства.

Йшлося про участь «Просвіти» у виборчій кампанії. Наголошувалося, що «Просвіта» є найдавнішою об'єднуючою громадською організацією, яка завжди відображала інтереси українського народу й держави. У цій критичній для України ситуації ми повинні провести велику роз'яснювальну роботу щодо наявних проблем й активно включитися в передвиборчу діяльність. Підтримали пропозицію щодо висунення кандидатури С. Волковецького на вибори до Верховної Ради по Долинському виборчому округу від об'єднаної опозиції, як особи, яка гідна представляти інтереси громади краю та України в парламенті.

Заслухали звіти відповідальних за роботу РМО та голів РМО, зокрема Богородчанського, Верховинського, Галицького, Городенківського, Долинського, Коломийського, Калуського РМО та Болехівського МО «Просвіти». Відзначили недостатню роботу більшості членів Правління, закріплених за райміськими та міськими об'єднаннями, зобов'язали надати методичну допомогу в поточній роботі на місцях і, зокрема, в перереєстрації членів «Просвіти».

Розглянули виконання Меморандуму про співпрацю «Просвіти» з Церквою. Його ухвалення дало позитивний результат. Добре співпрацює Церква і «Просвіта» в Тлумацькому, Галицькому, Коломийському, Тисменицькому районах. Однак ефективної співпраці з Церквою в усіх РМО ще немає. Зобов'язали РМО домогтися цілковитого виконання положень, передбачених Меморандумом.

Йшлося і про співпрацю зі скаутською організацією «Пласт». Для її закріплення і розширення підготували проект Меморандуму співпраці «Просвіти» і НСОУ «Пласт» в області. С. Волковецький наголосив, що маємо забезпечити співпрацю тепер уже трьох структур: «Просвіти», Церкви і «Пласту».

Голова обласної організації «Пласт» **Станіслав Провальний** сказав, що цілком поділяє думку С. Волковецького, з ініціативи якого підготовлений Меморандум. Він переконаний, що ця співпраця дасть свій ефект у вихованні молоді. На засіданні ухвалили й підписали Меморандум.

Погодили терміни звітно-виборних конференцій, зокрема, у червні вони мають відбутися у Надвірнянському, Долинському та Рожнятівському районах.

Привернули увагу членів Ради і Правління та голів РМО до передплати просвітянських видань на друге півріччя 2012 р. Наголошувалось, що нині, у передвиборний період, особливо важливо мати в кожному первинному осередку, школі, Народному домі, районній, селищній, сільських радах «Слово Просвіти» і «Галицьку Просвіту». Можливий варіант передплачувати їх на зібрані членські внески. Вирішили, що цю важливу справу повинні взяти під особисту відповідальність керівники РМО та МО.

Ухвалили рішення щодо підтримки кандидатур активних просвітян на нагородження медаллю «Будівничий України», а також – про надання фінансової підтримки (за наявності коштів) на спорудження пам'ятника скульптору М. Гаврилку у Болехові та видання книги П. Арсенича до 350-річчя Івано-Франківська.

Вл. інф.

СУД І СУТЬ

ПРАВО НА МОВУ

Народні депутати з фракції «БЮТ-«Батьківщина» Юрій Одарченко і Степан Курпіль звернулися у Вищий адміністративний суд України з вимогою скасувати голосування законопроекту Ківалова–Колесниченка. Головний арґумент – грубе порушення багатьох статей реґламенту Верховної Ради, який має статус закону. Так, у момент голосування із 234 депутатів, які начебто натиснули кнопки «за», у сесійній залі були присутні лише 172. Офіційні дані Верховної Ради, зокрема письмова реєстрація нардепів, засвідчують, що за мовний законопроект проголосували 62 «мертві душі».

Крім «мертвих душ», три депутати – два «реґіонали» й один «тушканчик» Каплієнко – заявили про те, що не голосували за мовний законопроект, хоча й були присутні у залі. Вони не знають, як це сталося. Ці депутати написали заяву спікеру Литвину, щоб їхні голоси відкликали...

Було безліч інших порушень, але вже цього достатньо, щоб скасувати результати незаконного голосування. Така вимога міститься у нашому позові, заявив народний депутат С. Курпіль «Високому замку». Якщо в Україні є хоч якісь залишки правосуддя, то рішення Вищого адміністративного суду має однозначно бути на користь позивачів. А точніше, на користь народу України. Йдеться про захист Конституції, української державності.

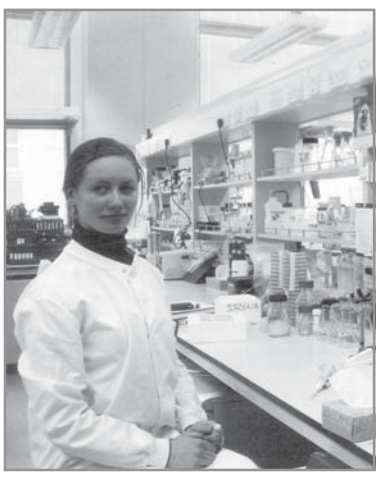
«Я не уявляю, щоб поляки, росіяни, німці чи французи голосували проти своєї мови. А українці з Партії реґіонів за це проголосували. Цих людей українцями можна назвати умовно – вони або малороси, або хохли, або продажні негідники. Почасти можу зрозуміти, якщо за цей законопроект голосували люди з російською ментальністю, які народилися в Росії і в крові яких сидить щось шовіністичне (а таких у Верховній Раді дуже багато). Але щоб українці... Це не вкладається в рамки ні здорового глузду, ні порядності, ні совісті. Просто – продажні шкури...», обурюється депутат.

Колесниченко – відома своєю антиукраїнською суттю людина. На початку 90-их він затесався у кримський Рух, щоб робити провокації, свого часу був «крутим націоналістом» – розмовляв виняткова українською. Спочатку виконував одне завдання Кремля, а тепер – інше. Таких представників п'ятої колони в українському парламенті багато. І це – парадокс! У Верховній Раді України бракує українців, патріотів. Сьогодні там переважають українофоби. Жоден парламент не нищить своєї держави. Теперішній український парламент це робить. Хотіли би мати таку собі Малоросію. Але не розуміють: якщо Росії дати палець, вона не просто руку відкусить, а поглине їх і їхні капітали.

На думку позивачів, якщо суд буде хоч трошки об'єктивним, він не може не задовольнити позову. Якщо ж він не зробить цього, будуть усі підстави звернутися в Європейський суд із прав людини.

Н. К.

ЗНАЙ НАШИХ: УКРАЇНЦІ В СВІТІ

УСПІХ – НЕ ЗАБАРИВСЯ

Ірина Богович закінчила ЗОШ № 1 і МАН в Івано-Франківську в 2001 р. У Малій академії наук займалася науковою роботою. Її керівником був професор Ярослав Гладун. У Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника, в якому навчалася, і у відділі ботаніки АНУ у Львові надалі займалася науковою роботою. Як і у Великобританії – в університеті м. Абердин. Тут обдарована студентка й аспірантка займалася наукою уже під керівництвом професора А. Брауна. А нещодавно успішно захистилася на доктора молекулярної мікробіології. Ось таких талантів народжує українська земля. Шкода, що розцвітають вони і плодоносять у чужих краях, для чужих спільнот.

Вл. інф.

ПАМ'ЯТЬ

НЕ ЗАРОСТА СТЕЖКА БОЛЮ...

«ДЕМ'ЯНІВ ЛАЗ» – СВЯЩЕННЕ МІСЦЕ, ГОЛГОФА В ГАЛИЦЬКІЙ ЗЕМЛІ.

Дем'янів Лаз... Ця назва в душі кожного небайдужого до своєї історії українця викликає почуття невимовної скорботи за тисячами наших краян, знищених сталінським і гітлерівським тоталітарними режимами під час Другої світової війни. Тут у п'ятьох могилах покояться віднайдені останки майже шестисот людей, закатованих тут енкаведистами в травні–червні 1941 року, а також у селі Посіч і на території нинішньої ЗШ № 5 по вулиці Івана Франка.

У серпні 1989 року з ініціативи товариства «Меморіал» тут розпочались розкопки, які завершились 29 жовтня того ж року перепохованням знайдених останків, на яке зібралось близько півмільйона жителів краю і сусідніх областей.

Був зорганізований збір коштів на спорудження пам'ятника й оголошений конкурс на найкращий проект монумента. Вирішили будувати меморіальну каплицю-дзвіницю за проектом архітектора Олега Козака, яку урочисто відкрили й освятили 5 листопада 1998 р. А в жовтні 2009-го в напівпідвальному приміщенні каплиці відкрили музей (філію обласного Музею визвольної боротьби ім. С. Бандери), експозицію якого склали матеріали розкопок і судових справ з архівів СБУ та інших силових відомств.

І вже традиційно на Зелені свята в меморіальному комплексі «Дем'янів Лаз» відбуваються масові поминальні заходи. Особливістю цьогорічних ушанувань стало те, що розпочались вони на початку травня і до них широко долучилась учнівська молодь міста. Так, 5 травня урочисто відкрили перший дитячий турнір з футболу на Кубок меморіалу «Дем'янів Лаз» пам'яті Федора Пастушенка, активного члена ОУН, «Просвіти», «Пласту» й інших патріотичних організацій, який став одним із організаторів футбольної команди з юнаків сіл Павлівки та Ямниці і був розстріляний енкаведистами. Фундаторами змагань стали товариство «Меморіал», Музей визвольної боротьби і його філія «Дем'янів Лаз», а також КУН і НРУ. Перемогу у турнірі, що відбувався у с. Ямниця, вибороли юні футболісти Української гімназії (тренер – Павло Скульський) (її свого часу закінчував Федір Пастушенко). Друге місце посіла ямницька команда (тренер – Олег Гнатишин), третє – юні спортсмени з с. Боднарів, Калуського району (тренер – Володимир Луцький). Переможці й призери змагань були нагороджені грамотами і пам'ятними медалями. Всі учасники турніру отримали ще й путівники по музею і проспекти «Дем'янів Лаз – відлуння «золотого вересня».

20 травня в урочищі «Дем'янів Лаз» відбулося покладання вінків представниками влади і громадськості, що проходило в рамках Дня пам'яті жертв політичних репресій. Всі учасники зібрання на чолі з головою облдержадміністрації М. Вишиванюком та головою обласної ради О. Сичем пройшли хресною дорогою, якою везли колись наших краян до місця страти, зупиняючись на кожній стації, яка веде до «Галицької Голгофи». Настоятелі українських Церков відслужили панахиду за всіма знищеними тоталітарними режимами жертвами. Пам'ять полеглих була вшанована хвилиною мовчання.

22 травня пройшла акція «Дем'янів Лаз – печальне поле смерті», організована Музеєм визвольної боротьби ім. С. Бандери і міським управлінням освіти і науки. За сприяння заступника начальника управління Олега Савки, станція юних екологів надала розсаду квітів для впорядкування могил на території меморіального комплексу. Учасники акції – учні 8-Б класу Крихівецької ЗШ на чолі з учителем Світланою Каспрук, члени молодіжної громадської організації «Патріот України» возили воду для поливу, згрібали скошену траву, очищали від корозії металічні кріплення. Після роботи для них провели екскурсію музеєм.

У весняно-літні дні музей-меморіал «Дем'янів Лаз» відвідали вихованці пришкільних таборів ЗШ № 5, 11, 18, 19, 22, школиліцею № 23. Слід відзначити 1-шу Українську гімназію, з табору якої було аж п'ять груп. Відвідали музей і віддали шану полеглим тут українським патріотам студенти Духовної семінарії.

Завершили поминальні заходи у «Дем'яновому Лазі» панахида і народне віче, що пройшли в день Пресвятої Трійці. Перед присутніми виступали голова обласної ради, один з лідерів ВО «Свобода» Олександр Сич, голова ОО КУН Богдан Борович, генеральний директор обласного телебачення «Галичина» Ольга Бабій, директор обласного Музею визвольної боротьби ім. С. Бандери Я. Коретчук та інші. Учасники віча поклали вінки до могил і вшанували пам'ять закатованих молитвою і хвилиною мовчання.

Учасники заходу одностайно відзначали необхідність єднання всіх національно-демократичних сил у відстоюванні своєї віри, української мови і культури як фундаментальних цінностей нації у боротьбі з «промосковськими силами». Гостинно приймав усіх і музей меморіального комплексу, де проводились екскурсії.

Михайло ФРЕЇК,
завідувач музею-меморіалу «Дем'янів Лаз»

ТАК ДУМАЮ

НАГАДАЙТЕ СУСПІЛЬСТВУ! ВАС ПОЧУЮТЬ

Шановні Українські Церкви! Нещодавно довідався про вашу реакцію на розгляд у ВР закону Ківалова–Колесниченка. І був здивований тим, що ви повторюєте версію політиків, на жаль, націонал-патріотів, демократів, опозиції про те, що в Україні нема мовної проблеми, а її використовують напередодні виборів, щоб відвернути увагу від недолугої соціально-економічної політики.

Політики закривають очі собі й суспільству на стан «безнадійно хворої» титульної нації, яка сама, своїми руками, знищує рідну мову. Це своєрідний суїцид титульної нації, насамперед, через зневагу багатьох етнічних українців до рідної мови, що загрожує створенню єдиної української Церкви. І гріх сьогодні мовчати. Поширення української мови серед етнічних українців, їхня українізація є нагальною, дійсною мовною проблемою, про що маємо волати.

Сподівання на Церкву: вас почують. Нам же щоразу підкидають надуману мовну проблему національних меншин, насамперед, російської, права яких визначені, зокрема, ст. 11 Конституції України про розвиток мовної самобутності, й не потребують уточнень, окрім дій влади, де є потреба. А ми клюємо на політичну наживку й допомагаємо брехунам, забуваючи ще про одне лихо.

Ми багато пишемо, що українська мова – державна й обов'язкова для спілкування в Україні. Але вона, сердешна, не буде такою для етнічних українців, поки не буде в суспільстві згуртованої мовою української більшості, здатної захистити мову й забезпечити проведення проукраїнської мовної політики. А факти кажуть про інше: зокрема, за моїми підрахунками в першому читанні за антиукраїнський закон Ківалова–Колесниченка голосували десь 113 етнічних українців із усіх 248. Якщо членів Партії реґіонів, комуністів спонукала до цього партійна дисципліна, то що спонукало позафракційних, «Реформи заради майбутнього», фракцію «НУ»? А опозиція навіть не прийшла до зали, щоб нагадати отим 113 про пріоритетність національних інтересів над партійними, нагадати, якої вони національності. Чому?

Чи не тому, що самі цього не сповідують і не хочуть чути слова Тараса Шевченка «Обніміться, брати мої...», надаючи перевагу споконвічній боротьбі між українцями на втіху ворогам. А ворог – усередині нас, українцях. То є дійсна мовна проблема в Україні, про яку гріх сьогодні мовчати.

Тож нагадайте політикам, еліті, будь ласка, про цей гріх! Нагадайте супільству, насамперед, українцям: вас почують, повірять, бо Церква завжди була за націю, правду.

Леонід ПІНЧУК

З'ЇЗДИ

У ШЕВЧЕНКОВОМУ КРАЮ – ПРО НАБОЛІЛЕ

Цього разу Всеукраїнське об'єднання ветеранів свій восьмий з'їзд та 15-річчя заснування провело не в Києві, як звично, а в центральній частині України – в Черкасах.

І не тільки тому, що тут ветеранське об'єднання – одне з найкращих в Україні, але й тому, що це – Тарасова земля і Богданів край, де витає дух мужнього борця за українську державність, за віру дідів, за справедливість – Максима Залізняка.

Делеґати від обласного об'єднання ветеранів Івано-Франківщини під керівництвом Василя Сав'юка відвідали околиці Чигирина. У селі Буда стоїть тисячолітній дуб Максима Залізняка. Леґенда свідчить, що під розлогою кроною цього дуба-патріарха збиралися повстанці на чолі з С. Наливайком, відпочивали керівники повстань Б. Хмельницький, М. Залізняк, П. Павлюк та й сам Тарас Шевченко. Вважається, що саме під цим дубом давали клятву гайдамаки. Йому присвячена українська народна пісня «Ой чого ти, дубе, на яр похилився?». Сьогодні дуб М. Залізняка є одним із найстаріших дерев України, входить у десятку найбільших і найдавніших дерев Європи. Його висота – 30 м, обхват стовбура на висоті 130 см – 8,9 м. Звісно, тисячолітній вік залишив на красені свої сліди, всихають окремі гілки. Через ціле дерево згори донизу проходить слід від удару блискавки.

Старожили розповідали, що біда прийшла у кінці 50-их років минулого століття, коли почала гнити кора. Дуб рекомендували зрізати. Та люди взялися його рятувати. Змурували біля дуба піч, де варили сироп із меду і ним вночі поливали дерево. На солодке зліталися бджоли й поступово виносили мед разом із гниллю. Кора стала абсолютно чистою. І сьогодні, через 60 років, ми знову милуємося його красою.

Під цим деревом збиралися і повстанці «Холодноярської республіки». Звідси ще у 1768 році почало розпалюватися полум'я народного повстання – Коліївщини. Очолив його запорізький козак Максим Залізняк. У 1918–1922 рр. на Чигиринщині діяла військова повстанська організація, яка боролася проти німецьких військ, білоґвардійців та більшовиків під гаслом «За вільну і самостійну Україну». Центром «Холодноярської республіки» було село Мельники, а потім – Мотронинський монастир. Повстанців очолював Василь Чучупака. На його честь у 2009 р. встановили пам'ятний знак. Біля нього на згадку наші ветерани зробили світлини й поклали квіти. А ще зовсім недавно наші краяни з великим захопленням зустрічалися з письменником Василем Шклярем, який 13 років працював над романом «Залишенець. Чорний Ворон», де висвітлив одну з найдраматичніших сторінок цієї повстанської історії.

Їдемо селом Мельники. Воно розташоване вздовж Холодного Яру по обидва боки річки Сріблянки. Невеличкі біленькі хатки з багатьма синенькими віконцями. Селяни пораються на своїх невеличких наділах. З усього видно, що живуть небагато. Наближаємось до Мотронинського монастиря, який перебуває нині у підпорядкуванні Московського патріархату. Тут забудова добротна, що різко вирізняється на тлі принишклих до землі хатинок. Відомо, що Чорний Ворон у 1924 році «опечатав» ґранатами вхід до печер цього монастиря. Екскурсовод оповів, що у 1964 році, коли відзначалася 150-та річниця з дня народження Т. Шевченка Звенигородщина вперше приймала закордонних гостей. Кажуть, що серед них був і колишній отаман Чорний Ворон, який ні з ким не говорив і не зустрічався, а тільки в глибокій задумі пішов на цвинтар і відвідав Шполянський ліс...

А з'їзд у Черкасах відкрив голова Всеукраїнського об'єднання ветеранів, заслужений юрист України Володимир Гуменюк. У його доповіді звучали тривожні нотки щодо стану нашої мови, великого розриву у рівні пенсійного забезпечення, занепаду української економіки, згортання свободи слова, судового переслідування опозиції, підвищення цін на комунальні послуги, вимирання і занепаду українського села, захисту рідної землі. На цих питаннях наголошували у виступах і голови обласних ветеранських об'єднань.

В. Гуменюк Івано-Франківську організацію назвав серед найкращих. За своєю чисельністю вона стоїть на другому місці після Тернопільської. Її голова В. Сав'юк наголосив, що громадська організація значно поповнила свої ряди новими членами: ветеранами війни, праці, дітьми війни. Вона постійно турбується про поліпшення побутового й медичного обслуговування членів ВОВ. Наші ветерани брали участь у відкритті музею голодомору та політичних репресій у Черкасах, пікетуванні Одеської влади, протестуючи проти відкриття пам'ятника Катерині ІІ, провели велику Всеукраїнську ветеранську раду, семінар і фестиваль за участю представників усіх реґіонів України, козацьких отаманів та вояків УПА. В. Сав'юк зазначив, що останнім часом за сприяння ВОВ для популяризації козацького духу серед молодих українців створюються загони молодого козацтва у навчальних закладах. Від нашої делеґації виступив також заступник голови обласної організації Спілки офіцерів України Ярослав Оленчук, який обурився тим, шо ветерани-комуністи більш соціально захищені, ніж усі інші, а також запропонував звернутися до Верховної Ради, щоб зняти з розгляду проект закону про мови.

З'їзд на наступний звітно-виборний період знову довірив очолювати ВОВ В. Гуменюку. Були ухвали, що стосуються кращого життя людей похилого віку, захисту їхніх соціальних прав та інтересів, пропаґанди історичної правди про боротьбу українського народу за Незалежність.

Після з'їзду делеґати відвідали Чернечу гору, поклонились великому Кобзареві й побували на місці самоспалення нашого земляка Олекси Гірника.

Михайлина БОДНАР,
член секретаріату ВОВ

БУВАЛЬЩИНА

ШПИГУНСЬКА ПРИГОДА В СТАНИСЛАВОВІ

Перед Першою світовою війною в Галичину часто проникали чужинські розвідники, які мали на меті визначити розташування і стан окремих стратегічних об'єктів краю. Одних місцева поліція виловлювала, іншим вдавалося виконати поставлені завдання. Однак зібрана ними інформація навряд чи могла комусь бути корисною. Адже воєнні події розвивалися у Галичині так блискавично, що поєднати стратегію з тактикою не завжди вдавалось.

Одна з таких шпигунських пригод мала свого часу місце і в Станиславові. Якось у січні 1912 року до цього міста з Києва приїхало подружжя Миколи та Людвики Новицьких. Вони поселились у Княгинині-Колонії у домі колишнього княгининського війта Ісаака Айгенфельда. Спочатку ніхто не звертав на них уваги, жили вони тихо і спокійно. Проте з часом виявилось, що у них зовсім немає засобів до проживання на чужині. У власника помешкання вони попросили залишитися ще деякий час, так би мовити, у кредит, кажучи, що гроші незабаром надійдуть із Києва. На цьому інцидент міг би бути вичерпаним, якби власник не помітив, що Новицькі продають на базарі частину меблів із його будинку. Очевидно, що й цей випадок зійшов би зйомщикам з рук і їх би відпустили, якби на час перевірки документів поліційними органами, до Новицьких не прийшов лист із Росії.

Цей лист їх і скомпрометував. Справа у тому, що в листі, окрім грошей (25 рублів), містилася шифровка. На підставі відомого галицьким властям ключа, яким користувались російські шпигуни в Галичині, лист прочитали. Із тексту стало зрозуміло, що Новицькі є військовими розвідниками і що вони мали виявити й обстежити стратегічні об'єкти околиць Станиславова, зокрема Галича.

Тепер слідство почали проводити більш ретельно і виявилось, що паспорти прибулих до нас «гостей» є фальшивими. У процесі розслідування стало також відомо, що справжні імена подружжя Микола та Анна Рубанови. Причому з'ясувалось, що головна роль у зборі інформації належала дружині, а чоловік був тільки її помічником. Таким чином шпигунську аферу у Станиславові розкрили. Суд засудив подружжя до одного року ув'язнення, а після відбуття покарання їх мали вислати за межі австрійської держави.

Разом із тим львівська газета «Діло» повідомляла, що приблизно в той же час в околицях Кракова суд засудив двох вояків 13 полку піхоти – Кемпа і Міськовця – відповідно до трьох років і трьох місяців ув'язнення за шпіонаж на користь Росії. Також біля Скалату на Тернопільщині заарештували чотирьох осіб, які фотографували важливі об'єкти. Як бачимо, вороги не спали. Не сплять вони, мабуть, і сьогодні. Головне, аби ми не втрачали пильності.

Іван ДРАБЧУК

НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМИХ

ТОГОБІЧНИЙ. ХТО Ж ВІН?

...Драматург, поет, актор, антрепренер родом з м. Городище на Київщині. Мова – про плідного й оригінального своїм творчим набутком в українській літературі й драматургії Івана Щоголіва (1862–1933)...

У 1907–1910 рр. він очолював Товариство українських акторів у Києві, з 1910 р. – актор Лук'янівського народного театру, а у 20-ті роки керував драматичним гуртком у селищі Стеблів (нині – Корсунь-Шевченківський район на Черкащині).

У літературі й драматургії Іван Щоголів виступав під псевдонімом Тогобічний (Тогобочний).

...На теренах Галицької України серед літературно-мистецької спільноти – він був добре знаний: адже через австро-російський двоподіл України його найкращі твори друкувалися якраз у галицьких українських часописах. Зокрема, у Львівському Літературно-науковому вістнику НТШ (т. 23 за 1903 рік) Іван Щоголів опублікував драму в п'яти діях «За свій гріх» («Кохайтеся, чорнобриві, та не з москалями» – Перерібка з поеми Т. Шевченка «Катерина»), написану ним 1901 року. До речі, 1899 р. за поемою Т. Шевченка «Наймичка» він написав популярну серед галицького театрального глядача драму «Мати-наймичка», яка успішно виставлялася галицькими театрами, зокрема Українським народним театром ім. І. Тобілевича у 30-их роках минулого століття. Він же – автор таких драм, як «Загублений рай» і «Жидівка-вихрестка» (обидві 1896 р.), «Душогубці» (за романом Е. Золя «Тереза Ракен», 1898 р.), «Борці за мрії» (видана 1928 р.), які успішно виставлялися галицько-українськими театрами.

Варто запримітити: 18 серпня 1918 р. мандрівний театр Львівської «Бесіди» під керівництвом Катрі Рубчакової виставив у залі Товариства ім. Монюшка в Станиславові драму І. Щоголіва «Жидівка-вихрестка».

На сторінках галицьких видань Іван Щоголів виступав також як поет-прихильник козацько-січової ідеї, яку пропаґував засновник товариства «Січ» в Галичині Кирило Трильовський. У його «Календарі для народа на рік звичайний 1911» під промовистою назвою «Запорожець» (Коломия, 1910) над сторінках 48–50 надибуємо тужливо-мрійливу пісню-поему «Запорожець над конем». Прочитаємо її, щоб зрозуміти й усвідомити світоглядні позиції Івана Щоголіва-Тогобічного:

ЗАПОРОЖЕЦЬ НАД КОНЕМ

Пливе сонце над Ореллю
І в воді її горить;
Вітер тирсу колихає,
З березою гомонить,
На степу пекольна спека,
З неба жарить, як огнем...
Серед шляху похилився
Запорожець над конем.
На йому жупан шовковий,
Пояс в золоті повис,
Кармазинові вильоти,
В дорогій оправі спис.
Вірний коник ледве дише,
Зна, що згинути пора,
І померклими очима
На козака позира.

Вдарив ратищем у землю
Та й говорить він коню:
«Виніс ти мене на волю
Із пекельного огню!
Ані милої родини,
Ані брата я не знав:
В дикім полі, на роздоллі
Я тебе за брата мав.
Підіймися, вдар копитом,
Все моє собі візьми:
Дорогі мої одежі,
Казани мої з грішми.
Розпусти по вітру гриву,
Понесися з козаком
Шляхом, балками, степами,
Непроходним байраком!..
Але коник ледве дише,
Зна, що згинути пора,
І померклими очима
На козака позира...

* * *

...1933 року, якось тихо, непримітно і навіть загадково Іван Щоголів відійшов у засвіти. Не дивно: Україна гибіла, корчилася в сатанинських лабетах голодомору, штучно створеного кривавими московсько-більшовицькими «мрійниками» із Кремля; та й так звана «українізація» (1923–1932), підкинена «декретом» із Москви, ухваленим у серпні 1923 року, закінчилася. На Україні розпочалася «ера» «розстріляного відродження». Коли 1930 року друкувалися 259 українських письменників, то вже після 1938 року з них друкувалося лише 36. Зникли з української літератури 223 письменники. Серед них й Іван Щоголів-Тогобічний. Потрапив якщо не у фізичні, то, безперечно, в ідейно-політичні «дружні обійми» НКВД як «український буржуазний націоналіст». І лише у 1972 році в Києві були видані п'єси Івана Щоголіва.

* * *

Отож ім'я письменника-драматурга Івана Щоголіва, який виступав у літературі і драматургії під псевдонімом Тогобічний, на довгі десятиліття поглинула непам'ять.

Натомість із нетрів НКВД України виринає утаємничений співробітник під прибраним прізвищем Тогобічний. Його радянські спецслужби скеровують на надзвичайно відповідальну ділянку роботи – на боротьбу проти «українського буржуазного націоналізму». Тобто поле його діяльності, «об'єкт № 1» – українські націоналісти, зокрема Організація Українських Націоналістів (ОУН) на еміґрації, яка з 20-их – на початку 30-их років розгорнула масштабну організаційно-пропаґандистську націоналістичну роботу на теренах Європи і навіть на Далекому Сході.

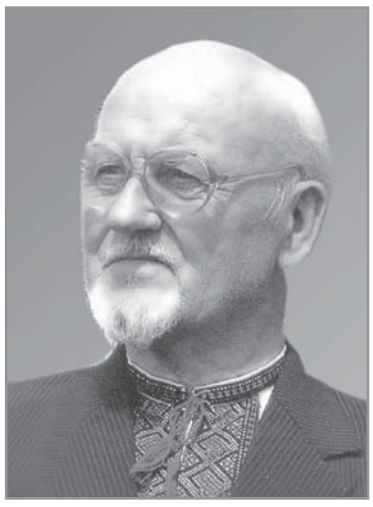
Наприклад, як засвідчував знаменитий «терорист № 1 СРСР» генерал Павло Судоплатов (до речі, батьком якого був українець) у своїх спогадах, лише в одній Чехо-Словаччині на початку 20-их років нараховувалося 46 українських «буржуазно-националистических обьединений и группировок»; 12 українських націоналістичного спрямування організацій у 1926 році діяли в Польщі. ОУН цілеспрямовано діяла для об'єднання і зміцнення єдиного фронту національно-патріотичних сил у боротьбі за визволення України і її соборну державність.

Володимир МОРОЗЮК, *член НСПУ*

(Далі буде)

З РОСИ І ВОДИ!..

ЗОДЧИЙ ВІД БОГА

Знаю цю працьовиту, як бджола, і надзвичайно скромну в житті людину з початку 90-их років. Народився наш герой, Григорій Будзик, 17 червня 1937 року в селі Копачинці на Городенківщині. Батько – член ОУН з 1936 року, не повернувся з Сибіру. І цим усе сказано. Тому має несхитну волю борця. «Я обожнював свого старшого брата Гната... Якось він прийшов додому озброєний, а на печі – уповноважений... З Божою допомогою нічого не сталося. Пам'ятаю, по всьому і мати заламала руки до неба: «Дякую, Отче...» І не треба було більше слів... Ходити на Службу Божу було у нашій сім'ї обов'язком, а покаранням для дитини – не мати права піти до церкви, поки не виправиш свою провину. Слово священика було в нашій хаті в особливому авторитеті, в пошанівку. І вже підсвідомо для мене було мовлене в церкві слово!.. Та й у терпіннях наших тоді слово Біблії було ліком», – згадує ювіляр. Мріяв стати священиком...

Наступного дня після отримання атестату зрілості його забрали в армію. Добре малював і після служби подав документи на архітектурний відділ у Львівську політехніку. Як мені, абсольвенту цього престижного вишу, знайома ситуація: «Стояв біля виставленого списку зарахованих на навчання студентів і не вірив сам собі, плакав від радості...» «По вірі моїй давалось мені...» «Озираюся зараз на все пережите й розумію, що все це було ніби якимось найважливішим, дуже потрібним мені уроком. Якби не ці терпіння, я не знаю, чи став би будівничим церков, чи любив би Господа, Церкву, молитву так, як люблю їх тепер. І, можливо, прожив би життя інакше...», – згадує він. Радянська освіта не вчила студентів-архітекторів, як будувати церкви. Це мистецтво осягав, вивчаючи світову культуру, традицію християнського люду. І «настав час віддяки Всевишньому, бо ціле моє життя Ісус ніс мене на своїх руках...»

За минулі роки подвижницької праці у селах Вікторові – Галицького району, Рибному та Угринові – Тисменицького, Тюдові – Косівського, Боднарові – Калуського, Футорах – Зборівського на Тернопіллі звели до небес на прославу Господа свої куполи його церкви.

Першою від нього була церква в селі Боднарові: «Я ніколи більше в житті не мав такого піднесення, натхнення, сили й віри, як у часи спорудження цієї церкви, я відчував Господню руку на цьому творінні», – зізнається пан Григорій.

Ось такого славного архітектора має наш край, лауреата Державної премії, який за все дякує Богові. А ми зичимо – нехай увесь той час, який Господь ще призначить Вам, буде для Вас благословенним та мирним.

Михайло РУДКОВСЬКИЙ

НАШІ ТАЛАНТИ

ПРАГНЕННЯ ГАРМОНІЇ

Наталочка Садова щойно закінчила четвертий клас ЗОШ № 25, їй у день народження держави Україна виповниться десять років. Та про неї можна сказати, що дівчинка цілеспрямована і гармонійно розвинена особистість. Адже змалечку займається спортом і досягла оранжевого поясу з тхеквондо, з першого класу займається бально-спортивними танцями, брала участь у багатьох турнірах і разом із партнером у танцях, однокласником Владиславом Кашевком, неодноразово займала перші місця. Так, навесні на відкритому Івано-Франківському фестивалі бально-спортивних танців вони зайняли перше місце як у стандартній програмі, так і в латиноамериканській. Керівник клубу Тетяна Павелко бачить у них майбутніх чемпіонів.

Та не тільки в навчанні, спорті, танцях має високі успіхи, але й у музиці. Наталя вже зарекомендувала себе як співачка, яка в своєму репертуарі має чимало народних пісень, пісень сучасних авторів і своїх власних, адже пише їх українською, російською, англійською мовами. Виступи Наталі в складі ансамблю естрадної музики, яким керує Руслан Майхрович, та в дуеті з Владиславом захоплюють усіх, а журі відзначає високими балами на Міжнародному фестивалі сучасної пісні «Молода Галичина», «Таланти землі Галицької».

Наталочку разом із Владиславом запросили вести дитячу передачу «Веселий нотний стан» на ОТБ «Галичина», і ми можемо милуватися цими талановитими дітьми. Нещодавно на ОТБ «Галичина» Наталя записала відеокліп на пісню про рідний Івано-Франківськ, який дуже любить. Допомогли їй керівник школи вокалу Ірина Батюк, аранжувальник Роман Калин, редактор телепрограм Галина Філіпова, оператор Петро Солтис, режисер Світлана Клебан і Петро Кришталович.

Треба зазначити, що Наталочка з радістю виступає на всіх концертних майданчиках, які організовує Центр роботи за місцем проживання, Центральний народний дім, Муніципальний центр дозвілля – і всюди з нею мама Світлана і брат Дмитро, який веде фото- і відеоісторію своєї сестрички, бо вірить, що вона прославить Україну. Сподіваємось, що так і буде.

Хай так і буде.

Любов ЗОРІНА

ПОСТАТІ

БУДИТЕЛІ НАЦІОНАЛЬНОГО ДУХУ

Наша свобода – в любові до Бога і ближнього. А творення добра веде до щедрих засівів.

З ініціативи Клубу української інтеліґенції ім. Б. Лепкого, спільно з обласною та міською «Просвітою» урочистості в рамках відзначення «Видатні українці неукраїнського походження» цього разу мали дещо інше забарвлення. Господній день 10 червня 2012 року був і радісним, і сумним, але неповторним і творчим. В залі ОНД «Просвіта» презентували творчість Майка Йогансена, а також відбувся вечір-реквієм па-м'яті Богдана Волосянка.

Національним духом повнилась зала «Просвіти», що передавався присутнім від таких великих представників інтеліґенції, як Майк Йогансен і Богдан Волосянко. Підносячи вгору серця, розпочали святочне дійство з пісні-молитви «Ти – мій отець» Юлі й Тетяни Барбанових у їхньому ж виконанні (на музику Івана Лабача).

Творча доля Майка Йогансена – поета, прозаїка, журналіста, перекладача, філолога – не була винятковою для доби духовного відродження в Україні у 20-ті роки. А проте особистістю він був колоритною. Народився у Харкові 28 жовтня 1895 р. в сім'ї вчителя німецької мови, котрий був нащадком шведського переселенця і дочки старобільського козака. Людина високої освіти, знавець мов, Майк Йогансен був активним учасником таких важливих державних акцій, як ліквідація неписемності й українізація. Він уклав посібник з української мови. Багатогранні філологічні захоплення Майка Йогансена позначилися і на його літературній діяльності, зокрема поетичній. Критики називали його «ювеліром форми», «ювеліром звукосполучень». Та його зоря згасла у 1937-му. Поета розстріляли в Києві за нібито антирадянську націоналістичну діяльність. Та його патріотичний дух і слово надихають на світлі вчинки і нині сущих.

Багатогранність цього видатного українця неукраїнського походження розкрив літературний критик, кандидат філологічних наук, голова обласної організації НСПУ Євген Баран.

Поезію Майка Йогансена представляла молода еліта краю, члени «Молодої Просвіти»: Надія Мазур – ліцеїстка професійного будівельного ліцею, Ольга Возняк, Богдан Камець, Ярина Гречаник – студенти Інституту філології та Інституту мистецтв ПНУ ім. В. Стефаника. Випускниця цього вишу й активна учасниця громадсько-політичного об'єднання «Коло» з Коломиї, членкиня КУНу Ольга Баранецька не тільки читала поезію, а й закликала до національної свідомості й активних наступальних дій на захист рідної мови, ділилась досвідом роботи.

У цьому мереживі співали вихованці Клубу обдарованих дітей ОНД «Просвіта» (керівник – Руслана Денега) та «Muzibastudio» (керівник – Іван Лабач) Ліля і Софія Сковронські й Марія Третяк. У святочному дійстві взяли участь виконавці української класики: Віра Бойчук – лікар, лауреат Всеукраїнського фестивалю «Ліра Гіппократа», Тарас Павликівський і Василь Герега – студенти Інституту мистецтв ПНУ ім. В. Стефаника (клас старшого викладача М. Стефанюка, концертмейстер – Ольга Павлюк).

У своєму слові філолог і активна діячка Клубу української інтеліґенції ім. Б. Лепкого та «Просвіти» Любомира Джанджалас влучно висвітлила тему видатних українців неукраїнського походження і що вони значать для сучасників.

А потім учасники урочистості пом'янули ще одного нашого великого українця Богдана Волосянка, який днями відійшов у вічність. Голова Клубу української інтеліґенції ім. Б. Лепкого Уляна Скальська із сумом розповідала про давню співпрацю із народною академічною хоровою капелою «Сурма», з її керівником, світлої пам'яті Богданом Волосянком, згадувала його безвідмовність і працьовитість. У програму вечора вплелись твори мінорного характеру у виконанні «Сурми», якою диригував заслужений працівник культури Михайло Сабов (концертмейстер – Ольга Павлюк).

Про діяльність і заслуги Богдана Волосянка добрі слова говорили просвітяни – професори Степан Геник та Ірина Купновицька і доцент Петро Арсенич.

Сподіваюсь, що творча еліта краю пам'ятатиме свою місію, а національний дух і добрі традиції житимуть у наших серцях.

Марія СОЛОДЧУК

ПОРИ РОКУ: ЧЕРВЕНЬ

ДОГОРИТЬ ЛИШ ВЕЧІРНЯ ЗОРЯ, А НА СХОДІ ЗНОВ НЕБО СВІТЛІЄ...

Перший місяць літа має назву червень, тобто червоний... За календарем у північній півкулі починається літо, у південній – зима. Кліматологи вважають початком літа в наших широтах дату переходу середньодобової температури повітря через плюс 15 градусів. А за астрономічним календарем літо починається з дня сонцестояння 22 червня, коли настають найдовші дні року: зоря зорі руку подає. Та фенологія дає на це запитання найточнішу відповідь. Досвідчене око помічає ті зміни в природі, за якими точно можна визначити як початок раннього літа, так і повний розпал цієї пори року.

В червні розпочинається косовиця трав, дозрівають ягоди: спочатку – полуниця, пізніше – чорниця й червона смородина. Куди не глянеш – всюди квіти... Жоден місяць не має стільки яскравих барв різноцвіття.

На Русі перший місяць літа звали ізоком, що в перекладі із давньослов'янської означає коник-цвіркун. І справді, симфонію цвіркунів у цю пору можна слухати від ранку до вечора. У цей період наші предки збирали з коренів граблика комаху червеця. З неї потім виготовляли багряну фарбу, яку використовували для фарбування бойових прапорів.

Літо кладе сивину на жито, золотінь – на пшеницю, озивається у лузі косою, а в полі – перепілкою. Довірливо дивиться воно навкруги синіми очима волошок, стелиться зеленню на городах, наливаються сонцем ягоди, черешні й вишні. На трав'янистих схилах, пасовиськах, лісових галявинах, узліссях цвіте королиця звичайна. А на луках, на заплавах річок ніби розлилися рожеві струмені та озерця – це масово зацвів ніжними торочкуватими квітами зозулин цвіт. Наче прислухаючись до брикотіння безлічі бджолиних крил, схиляють серед смарагдових трав свої синьо-фіолетові дзвоникоподібні квіти дзвіночки. А хіба можна уявити собі літо без пісенних волошок?

Ознакою повного літа можна вважати цвітіння липи й калини. У червні – відповідальний час у житті звірів та птахів. У ці дні вони сповнені родинних турбот. Тому в червні продовжується сезон тиші й спокою. Літо щедре, багате, ласкаве. Тож будьмо добрими й розумно використовуймо ці щедроти, багатство і красу.

Народні прикмети

Червень буде сухим, якщо перші два дні дощитиме.

Негода припиниться після вечірньої веселки; жимолость і трава вранці сильно пахнуть, нагідки закривають квітки, ворони настовбурчили пір'я, качки безперервно пірнають, кроти сильно риють нори, курчата ховаються – перед вологою погодою й дощем.

Соловейко співав упродовж ночі, граки весь день граються і птахи кружляють високо в небі, бджоли вранці літають, роєм крутяться комарі – до гарної погоди.

Мурашки скупчуються біля мурашника – до гарної погоди, шукають затемнених місць – до посухи, спішно замуровують ходи – до дощу.

Голосним кваканням жаби «дощ кличуть».

Добрий урожай віщують сильні роси, а часті тумани – достатньо грибів.

У червні досівають огірки.

Якщо 14 червня – дощ, то так триватиме до кінця місяця і щедрим буде урожай льону.

16 червня (Лук'яна): полудневий вітер – на врожай ярових, північно-західний – на вогке літо, західний – до різних хвороб, дощ – до багатого врожаю грибів.

27 червня – негода, то дощитиме ще сім тижнів.

30 червня – погода дощова, то й зима буде сніжною.

Підготував ***Ярослав ГЛАДУН,***
професор

ПАМ'ЯТІ БОГДАНА ВОЛОСЯНКА

Просвітяни в жалобі... Відійшов у вічність кандидат медичних наук, доцент Івано-Франківського національного медичного університету, заслужений працівник культури України Богдан Михайлович Волосянко.

Перестало битися серце людини, яка була не лише ескулапом тілесним, а й лікарем душі. Він створив чимало творчих художніх колективів, найвідомішим з яких було його найкраще дітище – народна хорова академічна капела «Сурма». З нею маестро об'їхав усю Україну, несучи людям радість щирого спілкування, пізнання української пісні. Для «Сурми» він підняв із забуття і підготував до виконання більше сотні нещодавно ще заборонених народних творів, доніс до українців чимало пісень зарубіжних композиторів.

Своєю невтомною працею Богдан Волосянко зробив неоціненний внесок у духовну розбудову незалежної України. Просвітяни пам'ятатимуть свого побратима.

Вічная йому пам'ять і пухом українська земля.

Від Правління ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ